

Rok szkolny 2016/2017

**Program profilaktyki Szkoły Podstawowej Specjalnej Nr 23
w Zespole Szkół Specjalnych im. Janusza Korczaka
w Częstochowie**

Program profilaktyki Szkoły Podstawowej Specjalnej Nr 23 jest dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb ich środowiska. Opisuje w sposób całościowy i systemowy wszystkie treści i zadania o charakterze profilaktycznym, które są skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców. Działalność profilaktyczna obejmuje wspieranie uczniów w rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych, wzmacnianie czynników ochronnych przy jednoczesnej redukcji czynników ryzyka. Formy i sposoby działań z zakresu profilaktyki dostosowane są do możliwości poznawczych i wykonawczych uczniów. Uwzględniając indywidualne tempo rozwoju uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, swoiste uzdolnienia i ograniczenia, można jedynie określić kierunki, w jakich prawdopodobnie uczeń będzie się rozwijał, starać się wspierać go na tej drodze i podążać za nim aktywnie, mobilizując go oraz jego opiekunów do współpracy.

Celem nadrzędnym naszego programu jest wzmacnianie pożądaných postaw prozdrowotnych i społecznych oraz wzbogacenie form spędzania czasu wolnego przez uczniów, a także rozwijanie kompetencji rodziców i nauczycieli, skłanianie do refleksji nad własną postawą wychowawczą.

GŁÓWNE CELE PROGRAMU:

1. Wyposażanie uczniów w takie umiejętności, dzięki którym będą lepiej rozpoznawać sytuacje niebezpieczne i ryzykowne oraz właściwie - bezpiecznie reagować wobec zagrożeń.
2. Wdrażanie do przestrzegania zdrowego i higienicznego stylu życia, podejmowania aktywności sprzyjających rozwojowi.
3. Wspieranie rodziców i nauczycieli w przeciwdziałaniu zachowaniom problemowym u dzieci oraz podnoszenie kompetencji wychowawczych.

Ewaluacja programu polega na omawianiu w czasie zebrań Zespołu ds. Profilaktyki przebiegu realizacji zaplanowanych zadań oraz diagnozie aktualnie występujących w szkole problemów z zakresu profilaktyki, a także na analizie składanych przez nauczycieli na koniec I i II semestru sprawozdań z podejmowanych działań.

Program profilaktyki został zatwierdzony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną w dn.....

Podstawy prawne programu profilaktyki:

1. Statut Zespołu Szkół Specjalnych nr 23 im. Janusza Korczaka w Częstochowie.
2. Program Wychowawczy Szkoły Podstawowej Specjalnych Nr 23.
3. Szkolny program: „Bezpieczna szkoła”.
4. Wnioski z ankiet przeprowadzonych wśród uczniów, rodziców i nauczycieli, dotyczących diagnozy czynników chroniących i czynników ryzyka w przeciwdziałaniu uzależnieniom, w tym narkomanii(r.szk. 2015/2016), zgodnie z Rozporządzeniem MEN z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.
5. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej.
6. Konwencja o Prawach Dziecka.
7. Ustawa z dn. 26 października 1982r. o postępowaniu w sprawach nieletnich/ Dz. U. Z 2002r. Nr 11, poz. 109.
8. Ustawa z dn. 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego /Dz. U. z 1994r. Nr 111, poz.535 .
9. Ustawa z dn. 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych /Dz. U. z 1996r. Nr 10, poz.33 .
10. Ustawa z dn. 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi /Dz. U. z 1982r. Nr 35, poz. 230.
11. Rozporządzenie MENiS z dn. 31 stycznia 2002r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół /Dz. U. z dn. 2003r. Nr 10, poz. 96 oraz Rozporządzenie z MEN z dnia 9 lutego 2007r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół/Dz.U. z 2007, Nr 35, poz.222.

12. Rozporządzenie MENiS z dn. 31 stycznia 2003r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej, zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem /Dz. U. z 2003r. Nr 26, poz.226.
13. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii/ Dz.U. 2005 Nr 179 poz. 1485 oraz Ustawa z dnia 24 kwietnia 2015r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz niektórych innych ustaw/Dz.U. z 2015r., poz.875.
14. Rozporządzenie MEN z dnia 24 lipca 2015r. w sprawie w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym.
15. Rozporządzenie MEN z dnia 18 sierpnia 2015r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.
16. Rozporządzenie MEN z dnia 30 kwietnia 2013r. w sprawie udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach /Dz. U. z 2010r. Nr 228, poz.1487.
17. Projekt ustawy z dnia 17 marca 2015 o zdrowiu publicznym.
18. Rządowy program promocji zdrowia i profilaktyki problemów dzieci i młodzieży na lata 2013 – 2016.

Cele	Zadania	Sposoby realizacji	Termin	Odpowiedzialni	Uwagi
I. Określenie potrzeb, form i sposobów działań	<p>-Określenie zapotrzebowania na działania profilaktyczne - płynące ze specyfiki środowiska- czynników zagrażających i chroniących jako wiedzy koniecznej i adekwatnej do opracowania szkolnego programu profilaktyki</p> <p>-Motywowanie nauczycieli i rodziców do współpracy w rozwiązywaniu problemów uczniów i rodziny</p> <p>-Pozyskiwanie do współpracy przedstawicieli środowiska lokalnego i sponsorów</p> <p>-Doskonalenie zawodowe, rozwijanie umiejętności intra- i interpersonalnych oraz komunikacyjnych</p>	<p>- Analiza dokumentów uczniów ,rozmowy z wychowawcami klas o problemach i potrzebach uczniów, szczególnie z rodzin niewydolnych wychowawczo i dysfunkcyjnych</p> <p>-Analiza wyników ankiet przeprowadzonych wśród uczniów, rodziców i nauczycieli, dotyczących diagnozy czynników chroniących i czynników ryzyka w przeciwdziałaniu uzależnieniom, w tym narkomanii</p> <p>-Spotkanie szkolnego Zespołu ds. Profilaktyki, analiza zagrożeń, opracowanie priorytetów oddziaływań profilaktycznych, zapoznanie pracowników szkoły i rodziców z kierunkami działań</p> <p>-Poszukiwanie sprzymierzeńców w budowaniu sieci wsparcia w środowisku lokalnym</p> <p>-Udział w różnych formach szkolenia: warsztaty dotyczące komunikacji, zwiększające kompetencje wychowawcze, rozwój osobisty nauczycieli</p>	<p>IX- X.16</p> <p>IX.16</p> <p>Cały rok</p> <p>Cały rok</p>	<p>Wychowawcy Psycholog szkolny</p> <p>Pracownicy szkoły</p> <p>Lider WDN Dyrektor szkoły Nauczyciele</p>	

	służących budowaniu lepszemu kontaktowi z uczniem, rodzicem i między nauczycielami	-Szkolenie na temat współpracy z rodzicami (J. Kielin)	XII.16		
II. Zapewnienie bezpiecznych warunków nauki i pracy		<ul style="list-style-type: none"> -Sumiennie pełnione dyżury nauczycieli na korytarzach szkolnych podczas przerw międzylekcyjnych -Przestrzeganie obowiązujących w szkole regulaminów i procedur bezpieczeństwa -Kontrola wejść na teren szkoły osób postronnych - Zapewnienie właściwej opieki uczniom w czasie zajęć i w świetlicy szkolnej -Zapobieganie oraz podejmowanie odpowiednich środków w celu eliminowania lub zmniejszenia częstotliwości występowania zachowań trudnych u uczniów 	Cały rok	Dyrekcja Nauczyciele	

III. Wspieranie rozwoju fizycznego i psychicznego uczniów, kształtowanie postaw prozdrowotnych	-Diagnozowanie psychofizycznego stanu zdrowia uczniów, obserwacja ich rozwoju, podejmowanie działań korygujących	-Prowadzenie badań okresowych przez służbę zdrowia, przeglądów higieny i czystości przez pielęgniarkę szkolną - Wnioskowanie i przydzielanie różnych form pomocy psychologiczno-pedagogicznej -Analiza funkcjonowania uczniów na posiedzeniach Zespołów	Cały rok	Pielęgniarka szkolna	
			Cały rok wg harmonogramu	Zespoły ds. pomocy psychologiczno-pedagogicznej	
	-Dostarczanie wiedzy dzieciom na temat właściwego odżywiania się, zapobiegania zatruciom, chorobom, otyłości	-Działalność szkolnego koła PCK, apele szkolne, ekspozycje informacyjno-graficzne, konkursy -Spotkania uczniów ze szkolną pielęgniarką, pogadanki tematyczne	Cały rok	Skolne Koło PCK Pielęgniarka szkolna	
	-Wyrabianie nawyku dbania o swój stan zdrowia	-Założenie klasowych kącików czystości i promujących zdrowy styl życia(zdrowe jedzenie i aktywność)	X.16	Wychowawcy	
	-Profilaktyka jamy ustnej	-Fluoryzacja zębów uczniów, nauka mycia zębów i higiena jamy ustnej -Realizacja programów prozdrowotnych	Cały rok	Pielęgniarka szkolna	
-Kształtowanie postaw	-Projekcje filmów edukacyjnych,	Cały rok	Wychowawcy		

	<p>i zachowań sprzyjających zdrowym i higienicznym nawykom uczniów</p> <p>-Dożywianie dzieci będących w trudnej sytuacji materialnej</p> <p>-Korygowanie dysfunkcji ruchowych, wad postawy, koordynowanie specjalistycznego leczenia</p> <p>-Zwiększenie rozumienia zmian związanych z okresem dojrzewania i problemów z tym</p>	<p>prelekcje, pogadanki -zajęcia dotyczące zdrowego stylu życia, właściwego odżywiania, walki z nadwagą i otyłością</p> <p>- Monitorowanie posiłków/przekąsek przynoszonych do szkoły przez uczniów, w celu wyeliminowania tzw. „jedzenia śmieciowego”</p> <p>- Zajęcia na świeżym powietrzu w szkolnym ogrodzie sensorycznym</p> <p>-Akcja „Jabłko”</p> <p>-Współpraca z MOPS, występowanie o sponsorowane posiłki dla uczniów</p> <p>-Prowadzenie zajęć ruchowych, gimnastyki korekcyjnej wg indywidualnych potrzeb</p> <p>-Rehabilitacja ruchowa, masaże, terapia integracji sensorycznej</p> <p>-Indywidualne konsultacje dla rodziców na temat trudnych zachowań związanych z seksualnością dzieci</p>	<p>Cały rok</p> <p>Cały rok</p> <p>Wg harmonogramu dostaw</p> <p>Cały rok</p> <p>Cały rok</p> <p>Wg potrzeb</p>	<p>Pielęgniarka szkolna,</p> <p>Nauczyciele</p> <p>Nauczyciele</p> <p>K.Mastalerz</p> <p>Sekretariat Wychowawcy</p> <p>Zespoły ds. pomocy psychologiczno-pedagog. Nauczyciele prowadzący gimnastykę korekcyjną, zajęcia ruchowe i terapię SI</p> <p>Wychowawcy Psycholog szkolny</p>	
--	--	---	---	--	--

	związanych	i młodzieży, higieną okresu dojrzewania -Szkolenie dla nauczycieli na temat rozwoju seksualnego osób z niepełnosprawnością intelektualną i/lub autyzmem	X.16	Koordinator-psycholog szkolny	
	-Uświadomienie zagrożeń fizycznych, uwrażliwienie na sytuacje zagrażające życiu i zdrowiu (wypadki) -Ćwiczenia prawidłowych zachowań w sytuacjach niebezpiecznych	-Przeprowadzenie okresowych akcji propagujących bezpieczne korzystanie z dróg i właściwe zachowanie w miejscach publicznych, bezpiecznego korzystania z urządzeń elektrycznych i prostych narzędzi, przestrzegania zasad bezpieczeństwa podczas zabaw ruchowych -Alarmy przeciwpożarowe Wykorzystywanie sytuacji naturalnych do instruowania, modelowania właściwych zachowań, tworzenie ryzykownych sytuacji dla potrzeb demonstracji ćwiczeń	Cały rok	Szkolne koło PCK Wychowawcy Zespół ds. BHP	
	-Doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków odurzających,norm	-Konsultacje ze specjalistami, szkolenia -Konsultacje indywidualne z psychologiem szkolnym -Spotkania konsultacyjne grupowe	Cały rok wg potrzeb	Zespół ds. BHP Nauczyciele	
			Wg potrzeb	Dyrekcja Lider WDN Psycholog szkolny	
			4 razy w roku	Psycholog szkolny	

	rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.		szkolnym		
IV. Wzmacnianie funkcji wychowawczych rodziny. Pomoc rodzinom niewydolnym wychowawczo.	<p>-Poznanie uwarunkowań środowiskowych, mających negatywny wpływ na rozwój ucznia, identyfikacja czynników ryzyka</p> <p>-Edukacja rodziców w zakresie potrzeb psychorozwojowych dzieci, źródeł trudnych zachowań; zmobilizowanie rodziców do podjęcia wspólnych działań zmierzających do ukształtowania postawy prozdrowotnej, prorodzinnej i aktywnego spędzania czasu wolnego przez dzieci</p> <p>-Podkreślanie wśród rodziców i nauczycieli ich roli w kształtowaniu nawyków u dzieci, zarówno w zakresie postaw prozdrowotnych, jak i sprzyjających powstawaniu</p>	<p>-Poznanie środowisk domowych uczniów, monitorowanie sytuacji rodzin szczególnie niekorzystnych pod względem socjalizacyjnym</p> <p>-Informowanie rodziców o akcjach prowadzonych w szkole, mających na celu promowanie zdrowego stylu życia i przeciwdziałanie uzależnieniom;</p> <p>-Spotkania grupowe dla rodziców uczniów z I etapu edukacyjnego (tematyka spotkań oparta na Programie „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców”)</p> <p>-Spotkania z rodzicami, prelekcje</p> <p>-Indywidualne konsultacje z psychologiem szkolnym</p>	<p>Cały rok</p> <p>Wg potrzeb</p> <p>5 razy w roku szkolnym</p> <p>Wg potrzeb</p>	<p>Wychowawcy Psycholog szkolny</p> <p>Wychowawcy</p> <p>Psycholog szkolny</p> <p>Wychowawcy Psycholog szkolny</p>	

	uzależnień i chorób				
	-Zwiększanie stopnia akceptacji dziecka, uznanie jego podmiotowości, niepowtarzalności, uwypuklenie jego mocnych stron	-Prezentacje osiągnięć uczniów, udział rodziców w uroczystościach, imprezach propagujących osiągnięcia uczniów	Cały rok	Nauczyciele	
	-Dostarczanie informacji rodzinom o możliwości profesjonalnej pomocy, motywowanie do zmiany	-Aktualizowanie informacji na tablicy informacyjnej dotyczącej m.in. instytucji pomocowych, form terapii, programów wspierania rodzin w sytuacjach trudnych	Cały rok	A. Gorzelak K.Kała	
		-Umieszczanie na stronie internetowej szkoły i/lub facebook'u informacji przydatnych dla rodziców(ciekawe artykuły, adresy instytucji)	Cały rok	Psycholog szkolny I.Tokarczyk A.Nowak	
		-Zorganizowanie spotkań z przedstawicielami poradni psychologiczno-pedagogicznej, Sądu, Policji, MOPS dotyczących prawnej i socjalnej ochrony rodziny (zebrania z rodzicami, Klub Rodzica)	Cały rok wg potrzeb	D.Rybińska A. Kościańska	
	-Tworzenie okazji do fizycznego i psychicznego „bycia” z dzieckiem,	-Uroczystości szkolne i klasowe, wycieczki	Wg harmonogramu	Wychowawcy	

	poświęcania mu czasu i uwagi, poprawa relacji wewnątrzrodzinnych				
V. Popularyzacja wiedzy wiktymologicznej	Dostarczanie uczniom wiedzy w celu wzrostu umiejętności rozpoznawania sytuacji ryzykownych, niebezpiecznych oraz właściwego, bezpiecznego zachowania się w nich	-Konkursy, pogadanki, projekcje filmów prewencyjnych -Rozmowy z uczniami i rodzicami z grup ryzyka-motywowanie do zmiany, informowanie o odpowiednich instytucjach, pomoc w działaniach na rzecz poprawy sytuacji -Indywidualne konsultacje dla uczniów i rodziców -Pogadanki na temat zasad bezpieczeństwa obowiązujących podczas pobytu w szkole, w domu oraz w różnych środowiskach społeczno-przyrodniczych	Cały rok	A. Gorzelak Wychowawcy Psycholog szkolny Wychowawcy Wychowawcy	
VI. Profilaktyka uzależnień (profilaktyka wskazująca)	Zwiększenie świadomości potrzeby pomocy i wsparcia w sytuacjach kryzysowych(np. konflikty z rówieśnikami, sięganie po substancje psychoaktywne, przemoc w rodzinie); kształtowanie postawy asertywnej	-Zajęcia o charakterze socjoterapeutycznym dla uczniów z trudnościami w funkcjonowaniu społecznym -Współpraca z rodzicami uczniów w celu rozwiązywania sytuacji konfliktowych i radzenia sobie z problemowymi zachowaniami	Cały rok wg planu zajęć Wg potrzeb	Psycholog szkolny Psycholog szkolny Wychowawcy	

	<p>-Edukacja w zakresie mechanizmów uzależnień, rozwoju choroby, jej skutków, możliwości uzyskania profesjonalnej pomocy (profilaktyka palenia papierosów, picia alkoholu, narkomanii)</p> <p>-Uczenie świadomego korzystania ze współczesnych środków audiowizualnych oraz zapobieganie cyberprzemocy</p> <p>- Promowanie zdrowego stylu życia jako przeciwdziałanie uzależnieniom, w tym uzależnieniu od komputera</p>	<p>-Udział uczniów z grypy ryzyka w zajęciach warsztatowych w Centrum Edukacyjno-Interwencyjnym przy Ośrodku Pomocy Osobom z Problemem Alkoholowym w Częstochowie</p> <p>-Prelekcje dla uczniów i rodziców na temat bezpiecznego korzystania z nowych mediów (internet, gry, portale społeczne)</p> <p>-Czuwanie nad bezpiecznym korzystaniem z internetu w czasie zajęć komputerowych</p> <p>-Wskazywanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu</p>	<p>X.16</p> <p>2 razy w roku szkolnym</p> <p>Cały rok</p> <p>Cały rok</p>	<p>Psycholog szkolny</p> <p>Wychowawcy J.Kremiec-Tarnowska</p> <p>J. Kremiec-Tarnowska</p> <p>Wychowawcy</p>	
<p>VII. Rozwijanie umiejętności społecznych uczniów, wzmacnianie czynników chroniących przed podejmowaniem zachowań ryzykownych</p>	<p>-Ćwiczenie nawiązywania i utrzymywania dobrych relacji interpersonalnych, skutecznego komunikowania się, współdziałania w zespole</p>	<p>-Rozwijanie postaw koleżeńskich, budowanie pozytywnego obrazu siebie i umiejętności przeciwstawienia się presji środowiskowej (mówienia „nie”)-pogadanki, indywidualne zajęcia terapeutyczne i warsztaty</p> <p>-Organizacja zajęć rekreacyjnych,</p>	<p>Cały rok</p> <p>Cały rok</p>	<p>Nauczyciele Psycholog szkolny</p> <p>Nauczyciele</p>	

		<p>abaw grupowych, zadań wymagających współpracy, współzawodnictwa zespołowego</p> <p>-Zajęcia rozwijające kompetencje społeczne; warsztaty dla uczniów dotyczące budowania poprawnych relacji i zapobiegania przemocy</p> <p>-Dostrzeganie nawet małego sukcesu ucznia, wzmacnianie w nim poczucia własnej wartości, mobilizowanie do stawiania sobie celów rozwojowych, rozwijania potencjału i zainteresowań, podmiotowe traktowanie uczniów</p> <p>- Nauka umiejętności wyrażania emocji agresorodnych w sposób społecznie akceptowany</p> <p>-Nauka relaksacji i odreagowania napięcia i stresu w sposób społecznie akceptowany</p> <p>-Realizacja szkolnego programu: „Bezpieczna szkoła”</p>	<p>2 razy w semestrze</p> <p>Cały rok</p> <p>Cały rok</p> <p>Cały rok</p>	<p>Psycholog szkolny</p> <p>Wszyscy pracownicy Szkoły</p> <p>Nauczyciele Psycholog szkolny</p> <p>mgr B. Papalska</p>	
	<p>-Podnoszenie samooceny, budowanie pozytywnego obrazu własnej osoby, akceptacja siebie- swoich mocnych i słabych stron</p> <p>-Doskonalenie strategii radzenia sobie z własnymi emocjami (stresem), zwiększenie samoświadomości emocjonalnej, samokontroli i właściwej ich ekspresji</p> <p>-Szkolne programy edukacyjne</p>				

VIII. Alternatywne formy spędzania czasu wolnego	-Pokazanie i zachęcanie do korzystania z miejsc umożliwiających rozwijanie zainteresowań uczniów, wykorzystanie ich potencjału i zaspokojenie potrzeb społecznych	-Dostarczenie informacji o działających stowarzyszeniach i fundacjach na rzecz osób z niepełnosprawnością (tablica informacyjna, strona internetowa/facebook szkolny, zebrania z rodzicami)	Cały rok	Wychowawcy Psycholog szkolny K. Kała A. Gorzelak
	-Ukazanie różnych form aktywności i sposobów spędzania wolnego czasu	-Działalność szkolnego koła turystyczno-krajoznawczego -rajdy, wycieczki	Cały rok	U. Wietecha D. Rybińska Wychowawcy
		-Działalność szkolnego kółka teatralnego	Cały rok	A.Gorzelak
		-Działalność szkolnego zespołu tanecznego	Cały rok	B.Papalska
		-Udział w imprezach sportowych	Wg harmonogramu	H.Wroński R.Salamucha J.Kremiec-Tarnowska
		-Organizacja szkolnych imprez integracyjnych , udział w imprezach na terenie miasta	Wg harmonogramu	Nauczyciele
		-Akcja „Cała Polska czyta dzieciom”-popularyzacja czytelnictwa	Cały rok wg harmonogramu	A.Jędrzejczyk A.Wrońska

		-Spotkania uczniów oddziału IVL z osobami starszymi z „Dому Seniora-Wigor”	Wg harmonogramu	I.Tokarczyk	
--	--	--	-----------------	-------------	--

Opracował Zespół ds. Profilaktyki w Szkole Podstawowej Specjalnej Nr 23 w Częstochowie w składzie:

Przewodnicząca: Kamila Podoba-Mielcarz

Członkowie: Anna Kościańska

Katarzyna Mastalerz

Bożena Papalska

Katarzyna Kała

Andrzej Gorzelak